

Deel 1 - U bent gehuwd. Wat betekent dit voor uw bezittingen?

1. U bent gehuwd zonder huwelijkscontract	3
1.1. Wat betekent dit eigenlijk?	3
1.2. Welke goederen zijn van wie?	3
1.2.1. U had al bv. geld, meubels, een woning, aandelen, een auto, ... vóór u huwde	3
1.2.2. U heeft tijdens uw huwelijk bv. geld, een woning, aandelen, ... geërfd of gekregen	3
1.2.3. U heeft een eigen goed verkocht, maar u heeft met de opbrengst hiervan wel iets anders gekocht	4
1.2.4. U heeft een 'eigen' stuk bouwgrond en hierop bouwt u, samen met uw echtgeno(o)t(e), tijdens uw huwelijk een huis. Wiens huis is dat dan?	5
1.2.5. U koopt samen met uw echtgeno(o)t(e) een woning, een auto, meubels, ... aan tijdens uw huwelijk	6
1.2.6. Blijven uw loon, het huurgeld van uw 'eigen' onroerende goederen, interesten en dividenden van uw 'eigen' beleggingen, ... van u?	6
1.2.7. Zijn de goederen die u nodig heeft om uw beroep te kunnen uitoefenen dan ook gemeenschappelijk?	7
1.2.8. Wat als u bv. geld, aandelen, ... heeft waarvan u weet dat ze van u zijn, maar u dat niet kunt bewijzen?	7
1.2.9. Uw auto is toch wel van u?	7
1.2.10. Blijven uw persoonlijke voorwerpen, kleding en juwelen dan ook niet van u?	8
1.2.11. U heeft bankrekeningen op uw naam, op naam van uw echtgeno(o)t(e) en ook nog op gezamenlijke naam. Blijft wat op uw naam staat van u?	8
1.2.12. Hoe zit het dan met de schulden?	8
2. U bent gehuwd met een huwelijkscontract	10
2.1. Wat betekent dit eigenlijk?	10
2.2. Welke 'soorten' huwelijkscontract bestaan er zoal?	10
2.2.1. U kiest voor een stelsel van volledige of algehele gemeenschap van goederen	10
2.2.2. U kiest voor een stelsel van volledige scheiding van goederen	11
2.2.3. U kiest voor een huwelijksstelsel op maat	11

3. Kunt u het gekozen huwelijksstelsel wijzigen tijdens het huwelijk?	14
3.1. Kunt u dit alléén doen, zonder medeweten van uw echtgeno(o)t(e)?	14
3.2. Wat kan er zoal gewijzigd worden?	14
3.3. Wat kost zo'n wijziging?	15
4. Wat is het belang van een goed huwelijkscontract?	16
4.1. U beschermt uw langstlevende partner	16
4.1.1. Huwelijkscontract met een 'verblijvingsbeding'	16
4.1.2. Door zo'n verblijvingsbeding kunt u dus alles nalaten aan uw langstlevende echtgeno(o)t(e). Mag dat wel altijd?	17
4.1.3. Huwelijkscontract met 'schenking'	17
4.2. Indien één van beide echtgenoten een zelfstandig beroep uitoefent, kiest u het best voor een huwelijksstelsel van scheiding van goederen	18
4.3. Bestaat er zoiets als een 'beste' huwelijkscontract?	19
4.4. Waarom zou u dit eigenlijk doen?	19

Deel 2 - U bent niet gehuwd, maar u woont samen met uw partner

1. Wat bedoelt men op juridisch vlak eigenlijk met 'samenwonen'?	23
1.1. Wat is het verschil tussen 'wettelijk' en 'feitelijk' samenwonen? ...	23
1.2. U woont wettelijk samen met uw partner. Welke gevolgen heeft dit voor u?	23
1.3. Kunnen wettelijk samenwonenden een 'huwelijkscontract' opmaken?	24
1.4. Bent u een volwaardige erfgenaam bij het overlijden van uw wettelijk samenwonende partner?	25
1.5. Hoe zit het met de personenbelasting?	25
1.6. U woont samen zonder een verklaring van wettelijke samenwoning afgelegd te hebben	26
1.7. Kunt u als feitelijk samenwonende partners ook een samenlevingsovereenkomst opmaken?	26
1.8. Kunnen feitelijk samenwonende partners van elkaar erven?	26
2. Heeft het feit dat u 'samenwoont' ook invloed op uw bezittingen?	27
2.1. U woont wettelijk samen	27
2.2. U woont feitelijk samen	27

3. Hoe eindigt de samenwoning?	28
3.1. Hoe eindigt de wettelijke samenwoning?	28
3.2. Hoe eindigt de feitelijke samenwoning?	28
4. Bent u beter af wanneer u huwt of maakt dit voor uw goederen geen verschil?	29

Deel 3 - Wat gebeurt er met uw goederen wanneer u overlijdt?

1. De wetgever heeft reeds in uw plaats gedacht	33
1.1. U heeft vooraf niets geregeld	33
1.2. U maakte één of meerdere testamenten op	34
2. Wat zit er in uw nalatenschap wanneer u overlijdt?	35
2.1. U bent niet gehuwd en ook niet samenwonend	35
2.2. U bent gehuwd	35
2.3. U bent samenwonend	35
3. Hoe worden uw bezittingen en eventueel ook uw schulden verdeeld bij uw overlijden?	36
3.1. U bent niet gehuwd, niet samenwonend en u laat geen kinderen of kleinkinderen na	36
3.1.1. U heeft vooraf niets geregeld	36
3.1.2. U laat ook een halfbroer of halfzus na. Erf die dan ook van u?	37
3.1.3. U heeft tijdens uw leven reeds bepaalde goederen weggeschonken	38
3.1.4. U heeft één of meerdere testamenten opgemaakt	39
3.2. U bent niet gehuwd, niet samenwonend, maar u laat wel kinderen en/of kleinkinderen na	39
3.2.1. U heeft vooraf niets geregeld	39
3.2.2. U heeft tijdens uw leven reeds bepaalde goederen weggeschonken	40
3.2.3. U heeft één of meerdere testamenten opgemaakt	41
3.3. U bent gehuwd, uw echtgeno(o)t(e) leeft nog en u heeft geen kinderen	42
3.3.1. U bent gehuwd zonder huwelijkscontract	42
3.3.2. U bent gehuwd en u heeft een huwelijkscontract opgemaakt	45

3.4.	U bent gehuwd, uw echtgeno(o)t(e) leeft nog en u heeft gemeenschappelijke kinderen	51
3.4.1.	U bent gehuwd zonder huwelijkscontract	51
3.4.2.	U bent gehuwd en u heeft een huwelijkscontract opgemaakt	56
3.5.	U bent niet gehuwd, maar u woont samen	68
3.5.1.	U woont feitelijk samen	68
3.5.2.	U woont wettelijk samen	72
3.5.3.	Kunt u uw partner op geen enkele manier beter beschermen?	76
4.	'Nieuw samengestelde gezinnen'	83
4.1.	U bent gehuwd of samenwonend en u heeft kinderen uit een vorige relatie	83
4.2.	U bent gehuwd of samenwonend en zowel u als uw partner heeft reeds kinderen uit een vorige relatie. Kunt u aan elk van deze kinderen evenveel nalaten?	83
4.3.	U heeft beiden reeds kinderen uit een vorige relatie en u heeft ook samen nog een kind	84
4.4.	U heeft de kinderen van uw echtgeno(o)t(e) of samenwonende partner geadopteerd. Worden zij hierdoor uw volwaardige erfgenamen?	84
4.5.	U heeft kinderen uit een vorige relatie. Kunt u dan via een huwelijkscontract 'langst leeft, al heeft' ook nog alles nalaten aan uw nieuwe echtgeno(o)t(e)?	85
4.6.	U heeft kinderen uit een vorige relatie. Hoe kunt u ervoor zorgen dat zij zo veel mogelijk van u erven?	86

Deel 4 - U erft een nalatenschap

1.	U kunt de erfenis gewoon aanvaarden	91
2.	U kunt de erfenis verwerpen	92
3.	U wilt het risico niet lopen dat u de schulden van de overledene moet betalen, maar u hoopt dat er toch nog iets overblijft	93

Deel 5 - U wilt een schenking doen of een testament opmaken. Hoe doet u dat precies?

1.	U wilt iets wegschenken	97
1.1.	U wilt dit doen met een handgift of een bankgift	97
1.1.1.	Handgift	97
1.1.2.	Bankgift	99
1.1.3.	Kunt u achteraf terugkomen op uw hand- of bankgift of op uw schenkingen in het algemeen?	101
1.1.4.	Wat gebeurt er wanneer u overlijdt?	101
1.2.	U wilt een 'gewone' schenking doen	102
1.2.1.	Schenken tegen 3% of 7% (in Vlaanderen)?	102
1.2.2.	Wat kunt u schenken tegen 3% of 7%?	103
1.2.3.	Kunt u ook voorwaarden koppelen aan een geregistreerde schenking?	103
1.2.4.	Wat gebeurt er wanneer u overlijdt?	103
1.3.	U kunt ook schenken voor een Nederlandse notaris. Waarom zou u dat doen?	103
2.	U wilt een testament opmaken	105
2.1.	U schrijft uw testament zelf	105
2.1.1.	Waarop moet u vooral letten?	105
2.1.2.	Hoe moet u alles zo goed mogelijk formuleren zodat er later geen betwistingen komen?	106
2.1.3.	Hoe kunt u ervoor zorgen dat uw testament niet verloren geraakt en ook altijd bovenkomt indien nodig?	108
2.2.	U contacteert een notaris om uw testament te schrijven	109
2.2.1.	Hoe gaat dit precies in zijn werk?	109
2.2.2.	Wordt een notarieel testament altijd ontdekt?	109

Deel 6 - De fiscus wil ook zijn deel

1.	Welke fiscus?	113
2.	Pikt ieder gewest een graantje mee als u bezittingen heeft in de drie gewesten?	114

3.	Vlaamse schenkingsrechten	115
3.1.	U schenkt een roerend goed weg	115
3.1.1.	Moet u hierop altijd schenkingsrechten betalen?	115
3.1.2.	U doet een schenking en laat deze registreren	115
3.1.3.	U doet een schenking via een Nederlandse notaris	116
3.2.	U schenkt een onroerend goed weg	116
3.2.1.	U schenkt een bouwgrond weg	117
3.2.2.	U schenkt een ander onroerend goed weg	119
3.3.	U doet een schenking aan een VZW (vereniging zonder winstoogmerk) of aan een private stichting	121
3.3.1.	Waarom zou u dat eigenlijk doen?	121
3.3.2.	Kunt u alles wegschenken aan een VZW of aan een private stichting?	122
4.	Vlaamse successierechten	123
4.1.	Uw erfgenamen zijn uw afstammelingen of uw ouders, uw grootouders, uw echtgeno(o)t(e), uw samenwonende partner(s) en gelijkgestelden	123
4.1.1.	Wie wordt er eigenlijk bedoeld met 'erfgenamen'?	123
4.1.2.	Hoeveel bedragen de successierechten voor deze erfgenamen?	126
4.1.3.	Is een stuk van uw erfenis vrij van successierechten?	127
4.1.4.	Wat met de gezinswoning in het Vlaams gewest?	127
4.2.	Uw erfgenamen zijn uw broers en zussen, uw halfbroers en halfzussen en hun kinderen en/of kleinkinderen	129
4.3.	Er zijn nog andere erfgenamen	130
4.4.	Gelden er nog andere vrijstellingen?	131
4.5.	Wanneer is er een 'tariefverlaging' van toepassing?	131
4.5.1.	Tariefverlaging tot 6,6%	131
4.5.2.	Tariefverlaging tot 8,8%	131

Deel 7 - Successierechten besparen

1.	Successierechten besparen door nu reeds het één en ander weg te schenken	135
1.1.	U wilt roerende goederen wegschenken	135
1.1.1.	U wilt dit doen via een handgift of een bankgift of via een Nederlandse notaris	135
1.1.2.	Een geregistreerde schenking op uw sterfbed	135
1.1.3.	U wilt wel schenken, maar zelf ook nog iets overhouden	136
1.1.4.	U wilt een som geld schenken, maar u wilt er zeker van zijn dat dat geld enkel gebruikt wordt voor bv. de bouw van een huis	138

1.1.5.	U wilt de aandelen van uw bedrijf schenken	140
1.1.6.	Is schenken aan uw echtgeno(o)t(e) zinvol?	143
1.1.7.	Het verschil tussen een cadeau en een schenking	145
1.2.	U wilt onroerende goederen wegschenken	147
1.2.1.	Uw onroerende goederen in één keer wegschenken is duur	147
1.2.2.	Het is beter om uw onroerende goederen in stukken weg te schenken	148
1.2.3.	Uw onroerende goederen verkopen als alternatief voor schenken?	148
1.3.	Hoe zit dat nu precies met die driejarige termijn bij een schenking?	150
1.3.1.	Driejarige termijn bij een schenking van roerende goederen	151
1.3.2.	Driejarige termijn bij een schenking van onroerende goederen	151
1.3.3.	Samengevat	153
2.	Successierechten besparen door te werken met een burgerlijke maatschap	154
2.1.	Hoe zit dat in elkaar?	154
2.2.	Werken met een maatschap of aandelen schenken met voorbehoud van vruchtgebruik?	155
2.2.1.	Aandelen schenken met voorbehoud van vruchtgebruik	155
2.2.2.	Maatschap als controlevehikel	156
2.2.3.	Wat zijn de belangrijkste verschillen?	156
2.2.4.	Is er een combinatie mogelijk?	157
2.2.5.	Samengevat	157
3.	Successierechten besparen door te werken met een testament	158
3.1.	'Duolegaat'	158
3.2.	'Monolegaat'	159
3.3.	Via testament 99,4% van de woning voor de langstlevende?	159
3.3.1.	Woning en successierechten	160
3.3.2.	Waarom een testament?	160
3.3.3.	Comfort langstlevende in alle gewesten	161
3.3.4.	Waarom 99,4% i.p.v. 100% van de woning?	163
3.4.	Een 'letter of wishes' voor wat u niet via testament kunt regelen?	163
3.4.1.	U kunt niet alles vooraf regelen...	163
3.4.2.	Letter of wishes	164
3.4.3.	Hoe stelt u zo'n brief op?	165
3.4.4.	Wanneer is een letter of wishes aangewezen?	165

4.	Successierechten besparen door samen te wonen	167
4.1.	Neem eens een nonkel in huis... ..	167
4.2.	... of ga zelf bij hem inwonen	167
5.	Is uw partner voldoende beschermd m.b.t. de gezinswoning die in uw vennootschap zit?	168
5.1.	Wat is het probleem?	168
5.2.	De woning uit uw vennootschap halen	168
5.3.	Voorbehoud van vruchtgebruik	169
5.4.	Levenslange huur	169
5.5.	Recht van bewoning	169
6.	Successierechten op uw levensverzekeringen?	171
6.1.	Op welke levensverzekeringen moeten er successierechten betaald worden?	171
6.1.1.	Successierechten op levensverzekeringen	171
6.1.2.	De premies zijn gestort met gemeenschappelijk geld . .	171
6.1.3.	Verzekering door de vennootschap	172
6.1.4.	Pensioensparen	172
6.2.	Kunt u aan successieplanning doen via een levensverzekering? . .	173
6.2.1.	Levensverzekering met twee verzekeringnemers	173
6.2.2.	Vermijdt u successierechten?	174
6.2.3.	Wanneer is het aan te raden?	175
7.	Successierechten besparen via een ‘gesplitste aankoop’	176
7.1.	Klassieke gesplitste aankoop	176
7.2.	Gesplitste aankoop ‘op maat’	176
7.3.	Belang van een correcte waardering	177
7.4.	Afstand van vruchtgebruik als alternatief?	177
8.	Heeft u eigenlijk wel een successieplanning nodig? . .	179
8.1.	Waarover gaat het?	179
8.2.	Gunstregimes	179
8.3.	Voorwaarden	180
8.4.	Europees Hof	180

Deel 8 - Modellen

Handgift: brief van schenker aan begiftigde

Handgift: brief van begiftigde aan schenker

Onrechtstreekse schenking: brief van schenker aan begiftigde

Onrechtstreekse schenking: brief van begiftigde aan schenker

Bewijsdocument handgift van geld

Bewijsdocument bankgift

Bewijsdocument onrechtstreekse schenking (betalen factuur)

Bewijsdocument kwijtschelding schuld

Handgift: brief van schenker aan begiftigde (aangetekende brief na de handgift)

Handgift: brief van begiftigde aan schenker (aangetekende brief na de handgift)

Onrechtstreekse schenking: brief van schenker aan begiftigde
(aangetekende brief na de bankgift)

Onrechtstreekse schenking: brief van begiftigde aan schenker
(aangetekende brief na de bankgift)

Kwijtschelding schuld: brief van schenker aan begiftigde

Kwijtschelding schuld: brief van begiftigde aan schenker

Testament (over te schrijven)

Testament met duolegaat (over te schrijven)